

ÁRA 50 KORONA

VASÁRNAP

**POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS MEZŐGAZDASÁGI
KÉPES HETILAP**

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Budapest, VI., Ó-utca 10. sz.
Telefonszámok: 42-49, 198-04.

**MEGJELENIK
MINDEN
VASÁRNAP**

Előfizetési árak: Egész évre 1800 K.
Félévre 950 K. Negyedévre 480 K.
Egyes szám ára — — 50 korona.

Budapest, 1923.

IV. évfolyam, 31. szám.

Vasárnap, augusztus 5.

Az osztozkodók.

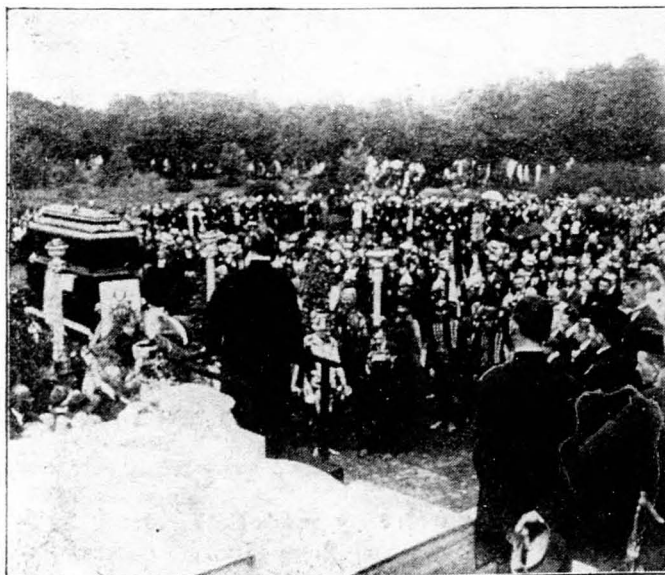
Sinájában jönnek össze tanácskozni a kis-
ántánt vezetői. Az oláh király szép nyaralóhelyén
bizonyára jól fogják magukat érezni a cseh, oláh
és szerb kormány képviselői. Gyönyörködhetnek
a pompás fürdőhely természetes szépségeiben s
élvezik majd a hatalom kéjes érzetét. Mindegyik ott
lesz, aki Magyarország testéből nagyobb darabot
zsákmányolt. Ez a zsákmány tartja őket össze, a
kisántánt egész gondolatát a zsákmány megtar-
tásának célzata szülte a világra.

Mondják, hogy a sinajai találkozón három
dologról lesz szó: a magyar kölcsönről, a bolgár
átalakulásról és a török békeszerződésről. Ben-
nünket közvetlenül a mi kölcsönünk ügye érde-
kel, de úgy látjuk, mind a három volt ellenségről
beszélnek maguk között az osztozkodók. Három

nemzet ügye három vérző seb, mely — íme —
a győzőket sem hagyja nyugodni.

Magyarország ügyét eleinte úgy próbálták
elintézni, hogy bennünket gazdasági bojkott alá
helyeztek s azt gondolták, hogy ha majd pénz-
ügyileg tönkretesznek, aléltan esünk ölelő karjaikba.
Az első fölosztás után mintha második fölosztást
is terveztek volna, hogy ne lássanak Magyar-
országot még megcsonkítva se a világon. Erre
vall a legutóbbi nagymérvű koronazuhanás is,
mikor a bécsi és prágai tőzsdén egyharmadára súly-
lyesztették a pénzünket, úgy hogy 0.06¹/₂-ről 0.03
centimesre esett. Hiszen a jóvátételi bizottságban
nyíltan ellenszegültek a magyar kölcsön ügyé-
nek, mert tudák, hogy ezzel Magyarország gaz-
daságilag a javulás útjára léphet.

A legutóbbi napokban azonban más belá-
tásra birták bizonyára az osztozkodókat. Angol-

Kossuth Lajos Tódor temetése.

Balról: A ravatal a Kossuth-mauzoleum előtt a Kerepesi-temetőben. — *Jobbról:* Bethlen István gróf miniszterelnök, nagyatádi Szabó István földművelésügyi miniszter, Sipőcz Jenő polgármester és a hatóságok, intézmények képviselői a temetésen.

ország figyelmeztette őket, hogy iparkodjanak Magyarországgal jóba lenni, mert amíg a magyar államnak nem engednek kölcsönt adni és Magyarország ellen meg nem szüntetik a gazdasági háborút, addig ők sem fognak többé kölcsönhöz jutni.

De bizonyára tudja már a kisántánt, hogy Magyarországon kívül Bulgária és Törökország is van már a Balkánon. Az osztozkodók rájöttek, hogy Bulgária föltámadt aléltságából és Törökország újra megjelent a Balkánon. Az osztozkodást a magyar állam testén végrehajthatták, de a zsákmány nyugtalanítja őket. Sinajában tehát új belátásra jutnak. Magyarországgal szemben föl kell adniok a gyűlölködés politikáját. Pénzünket lenyomták, a drágaságot toronymagasságig emelték: mégsem sikerült összedönteni Maradványmagyarországot.

Ma már minden magyar ember tudja, hogy pénzünk romlásának és a drágaságnak nem a magyar kormány az oka. Ezen az áron elpusztítani nem lehet bennünket. Az osztozkodók saját érdeke, hogy a jó szomszédi viszonyt állítsák helyre a gazdasági elnyomatás helyett!

Budapest, augusztus 4.

Nagyot esett a korona. A korona értéke nagyot zuhant az utóbbi napokban. Felére esett az értéke s nyomában az árak nem is kétszeresre, hanem háromszorosra emelkedtek. A piaci és bolti kapzsiság mindig ürügyet talál a korona zürichi jegyzésének csökkenésében. A koronaesés ürügye alatt sokszorosan drágít. Mert elismerjük, hogy ha a pénz értéke felére esik, akkor kétszeres áremelés még érhető, de azt már igazán nem lehet megmagyarázni, miért emelnek ugyanakkor a boltok, a közvetítők és kofák háromszorosra és négyszeresre. Mindig a gazdákat ócsárolják és vádolják uzsorával; pedig a búza ára az egyetlen, amely a kétszeres árt alig hogy elérte, mióta a korona 0.06-ról 0.03-ra esett. Óni kell azonkívül minden okos embert attól, hogy a korona esése miatt a magyar hivatalos köröket okolja. Hiszen most igazán semmi ok sem volt s nincs is arra, hogy a korona essék. A termés jobb, mint évek óta volt és a magyar kormány munkájának a sikere a külföldön is mutatkozott. A korona esését tisztán a külföldi börziánerek spekulációja okozta. Ezek ellen pedig nem elég egy hivatalos világ föllépése, hanem össze kell ellenük fogni egységes táborban minden magyar embernek. Legyen a magyarság frontja egységes ezekben e napokban, mert, ha idegeinket és hidegvérünket megőrizzük, akkor lezögzük a spekulációt.

*

A magyar kölcsön ügye került szóba a kisántánt sinajai konferenciáján. Ha az ujsághireknek hitelt lehet adni, a cseh-oláh-szorb kormányok elhatározták, hogy tovább ők sem fogják ellenezni azt, hogy a magyar állam kölcsönhöz jusson. Ennek a határozatnak kétségtelenül nagy jelentősége van. Azt jelenti, hogy most már az ántánt hozzájárul a magyar kormány kívánásához, melyet Bethlen Párisban, Londonban és Rómában ismertetett és földelha a zálogjogok egy részét, amelyek Magyarországot a trianoni szerződésből kifolyólag terhelik. Most már hozzájuthatunk egy külföldi kölcsönhöz, mellyel pénzünk értékét állandósítjuk

és a drágaság fokozódását megakadályozzuk. A kisántánt az angolok nyomására lett engedékenyebb, mert az angolok értésükre adták szomszédainknak, hogy addig ők sem kaphatnak kölcsönt többé, míg Magyarország nem kap. A kisántántnak egyáltalán nem tartozunk köszönettel. De igenis jogos szemrehányással illethetjük cseh és szövetséges szomszédainkat, hogy ők juttattak bennünket idáig, ahol vagyunk. Tervük mégsem sikerült; az angol és olasz nemzet igazságérzete folytán megmenekültünk az összeomlástól s talpra fogunk állani.

MI HIR (A POLITIKÁBAN?)

A felhatalmazási javaslat általános vitája 23 ülésnapon át tartott. A vita bezárása után Bethlen István gróf miniszterelnök két órán át nagy beszédben válaszolt a felhatalmazási vita szónokainak. Beszédében kitért az összes időszerű kérdésekre. Reámutatott a földreformnovella céljára, elítélte a demagóg jelszavakat és hangsúlyozta, hogy a földreformtörvény első pontja értelmében senkinek egyéni igénye nem lehet földre, mert ha nem így volna, akkor mindenkinek, akinek nincs, igénye volna embertársa kabátjára, vagy aranyórájára. Ezt pedig csak a kommunisták akarták. A földreformtörvény azonban kimondja, hogy a nemzetnek igénye van helyes földbirtokpolitikával egészséges birtokmegosztást teremteni. A miniszterelnök beszéde során helytelenítette a radikális pártok magatartását a kisántánttal szemben.

Kállay Tibor pénzügyminiszter bejelentette, hogy a

mezőgazdasági hitel

kérdésének a megoldása nem olyan túlságosan nehéz, amint azt általában feltüntetni szokták. Az üzemi hitel megszerzése biztosítható lesz az OKH útján, a hosszabb időre szóló hitelek ügyében pedig jelentékeny szolgálatot tesz a búzázáloglevelekről benyújtott törvényjavaslat. A földművelésügyi miniszter

a jövedelem- és vagyonadónak fölemeléséről

két új szakaszt nyújtott be a felhatalmazási javaslatához. Ennek értelmében a jövedelem- és vagyonadónak az 1922. és 1923. évre való kivétele eimarad. Azok az adózók, akiknek terhére az 1921. évre jövedelem- és vagyonadó vetettek ki, az 1922. évre jövedelem- és vagyonadó fejében az 1921. évre kivett jövedelem- és vagyonadó összegének öt-szörösét, az 1923. évre pedig az 1921. évre kivett jövedelem- és vagyonadó összegének huszonöt-szörösét kötelesek megfizetni.

A nemzetgyűlés foglalkozott Ulain Ferenc támadásával és felhatalmazta az igazságügyminisztert, hogy Ulain Ferenc ellen, aki ceglédi beszédben azt állította, hogy a nemzetgyűlés egyes tagjai bankok részéről borralalószerű ajándékokat fogadtak el, a bűnvádi eljárást megindítsa. Nagy Emil dr. igazságügyminiszter személyesen nyomozott a gyanúsítottaknál és bejelentette a Házban, hogy a nagy bankok tényleg ajánlottak fel részvényeket közéleti férfiaknak, de ezek visszautasították az ajándékot. A felhatalmazási javaslat általános vitája során egyébként a tőzsde fokozottabb megadóztatását sürgette.

Héjy Imre dr. a balatonfüredi kerület képviselője a többi bortermő vidék képviselőjének a bevonásával mozgalmat indított, hogy a Ház még a nyári szünet előtt hozza tető alá

a bortörvény módosításáról

benyújtott törvényjavaslatokat. Az idei must ipari feldolgozása és általában a szőlő értékesítése az új törvényben lefejtett borkezelési módszerének figyelembevételével kell, hogy történjen, mert ezek az újabb módszerek a külföldi bortogasztók ízlésének megfelelnek és a magyar bor kivételén nagyot fognak lendíteni.

Héjj Imre dr. különben értekezletre hívta egybe a szőlőkerülete képviselőit, hogy a révfülöpi szőlősgazdák memorandumba foglalt kívánságai tárgyában egységesen foglaljanak állást. A révfülöpi szőlősgazdák ugyanis kérik a bortermelési adó eltörlését, a fényüzési adó határának lényeges felemelését, továbbá azt, hogy a földadót kizárólag szőlőterületen bűzaalap helyett más alapon állapítsák meg.

Kállay Tibor pénzügyminiszter a legutóbbi beszédjében már bejelentette, hogy a bor luxusadójának a tételét felemelték és a korona romlása miatt újból felemelik. A pénzügyminiszter megfontolás tárgyává teszi még azt is, vajjon a bortermelési adót a mai helyzetben egyáltalában fentartsák-e.

Nagy Emil dr. a büntetőtörvények módosításáról készített javaslatot és ezt megkülönböztette az összes bíróságoknak és a kiváló jogi szakembereknek. A miniszter a szakkörök véleményét szeptemberben hallgatja meg és azután javaslatát beterjeszti a nemzetgyűlésen.

MEZŐGAZDASÁG

A tengeri termeléséről.

II.

Irta: Villax Ödön.

Apolás. Mihelyt a tengeri, 3—4-ik levelében van, rögtön kapjunk kapálásba. A kapálásnak két nagy előnye van: egyrészt az, hogy a talaj felületét megbolygatva a nedvesség elpárologását megakadályozzuk és az eső is az így megporhanyított földben jobban oda tud szivárogni a tengeri gyökereihez, másrészt pedig a gyomot irtjuk. Ezzel a gyomirtással pedig nemcsak a tengeri termését igyekszünk biztosítani, hanem magát a földet javítjuk, hogy aztán a következő, rendszerint kalászosnak jó állapotban levő talajt biztosíthassunk.

Rendszerint az első kapálás alkalmával szoktak egyezni is. Igen helyes is ez, mert minél előbb távolítjuk el a felesleges töveket, annál jobban tud a meghagyott fejlődni. Sok helyen 2, sőt 3 tövet hagynak meg egy fészekben, ez a lehető legrosszabb, mert nem fog tudni egyik tő a másiktól fejlődni, inkább vegyük a növény- és sortávolságot annyival kisebbre s csak egy tövet hagyjunk meg, sokkal nagyobb termést arathatunk.

Azonban az egyezésnél óvatosságnak kell lenni, mert ha a drótféreg pusztít, aminek a tő elsárgulása a jele, úgy inkább hagyjuk későbbre ezen munkálatokat. Egyezésnél gyökereitől szedjük ki a felesleges töveket. A kapálásra vonatkozólag pedig, ha, mint az előbbi cikkemben kifejtettem, vetőgéppel vonalaztunk és szép négyzetes kötésbe vetettük tengerinket, úgy ezen munkát a lókapa gyorsan és jól elvégzi és csupán csak a tövek körül kell kézzel kapálni. Lókapat manapság már csaknem minden gazda könnyűszerrel beszerezhet. A második kapálást akkor szokták végezni, mikor a tengeri 20—20 cm. magasra megnőtt. Ha lókapat van, úgy ekkor már közelebb is mehetünk a tövekhez és a kézi kapálás a tövek körül esetleg egész el is maradhat. A második, ritkábban az első kapálás után a tengerit, mikor körülbelül 1/2 m. magasra megnő, töltögetni szokták. Ez a töltögetés oly munka, hogy nagyon sok helyen nemcsak hogy felesleges, hanem káros is.

Töltögetéssel, tekintve, hogy nagyobb felületet adunk a talajnak, igen kiszárítjuk azt. Ez könnyen elképzelhető, ha meggondoljuk, hogy a földet felhúzzuk a tengeri tövéhez, ezáltal a legtöbb gyökere közelebb lesz oldalt a talaj

felszínéhez (VI. ábra) s így a szárazságot hamarabb megérzi. Mindazonáltal a töltögetésnek is megvan a maga jelentősége, még pedig, ha túlságosan nedves a talajunk, hogy épen csak a nedvességtől kellene tartani a tengeri termés sikertelenségét, másrészt, hogy az aránylag magasra növő tengerit a szél ki ne döntse. Ezért szabályul vegyük, hogy ha nem nagyon nedvességre hajló a talajunk s azon a vidéken nagy szelek nem uralkodnak, úgy a tengerit sohasem töltögetjük.

A kapálás, valamint a tengeritöltögetés mily befolyással van a tengeri fejlődésére, azt az V., VI. és VII-ik számú rajzaiban mutatom be. Mind a három kép azt mutatja be, hogy mint néz ki a tengeri augusztus közepe táján a különböző művelési módok mellett. Az V. számú képen a tengeri csak egyszer lett kapálva s csak azután fogják majd feltölteni. A gaz egészen elnyomja, a fejlődés egyenetlen. Az egyik tő kezdi egész alacsonyan már a címerét hányni, a másikkok még csak 5—6-ik levelükben vannak. A VI-ik számú kétszer már meg lett idejében kapálva és július elején feltöltve. Láthatjuk, hogy már körülbelül hat hete semmiféle ápolásban nem részesült s így a gyom is igen felverte, de mindamellett, ahol nagy szelek uralkodnak, a kétszeri kapálás és a feltöltögetés a helyes ápoláshoz tartoznak. A VII-ik számú kép nem nagyon szeles vidéken termelt tengeri, hol már a tengeri a negyedik kapálás után van. Gaz semmi sincs benne és épen a sok kapálás miatt a talaj nedvességét jól meg tudtuk őrizni (a nedvesség a képen vízszintes vonalakkal jelezve). A címer már mindenütt ki van fejlődve.

Az ápolási munkák közé tartozik a fattyazás és esetleg a lebugázás is. A fattyazást akkor végezzük, mikor a tengeri 40—50 cm. magas. A fattyúhajtásokat oldalvást húzva szaggassuk ki, mert ha késsel vágjuk le, azok újra ki fognak hajtani. A fattyazást azért végezzük, hogy az oldalhajtásait a tengeritöveknek letépjük azért, mert ezek csövet már úgysem hoznának és csak a tövet gyöngitenék. A lebugázást pedig csak akkor csináljuk, ha attól kell tartani bármilyen ok miatt is, hogy a tengeri nem érne be. Azonban a lebugázást csak a kukorica teljes megérése után végezzük, ne pedig előbb, mert akkor több kárt teszünk vele, mint hasznót.

Teljes éréskor kell azután azokat a töveket kijelölni, melyek után vetőmagot fogunk, erről azonban a következő számban részletesen beszámolok.

Hogyan készül a szappan?

— Két közlemény. —

Irta: Windisch Rikárd dr. gazdasági akadémiai tanár.

I.

A falusi háziasszonyt szappanfőzésre megtanítani nem kell. Szintúgy nem a jó városi háziasszonyok közül akárhányat. Amennyire csak lehetséges, ők maguk készítik úgy a mosásra, mint a tisztogatásra, surolásra szánt szappanszükségletüket. Részben azért, hogy ily módon értékesítsenek minden zsírmaradékot és hulladékot, amit más módon értékesíteni nem lehet. De még azért is, mert otthon főzve a szappant, jutnak olyanhoz, amely teljes értékű, megfelelő beltartalmú s semmiféle értéketlen szulfidporító és a fehérnemű minőségét rontó káros alkotórészeket nem tartalmaz.

Szappanfőzéssel nemcsak háztartásokban foglalkoznak, hanem iparszerűleg is. Részben kis üzemekben, részben jól berendezett nagy gyárakban főznek, illetve készítenek szappant.

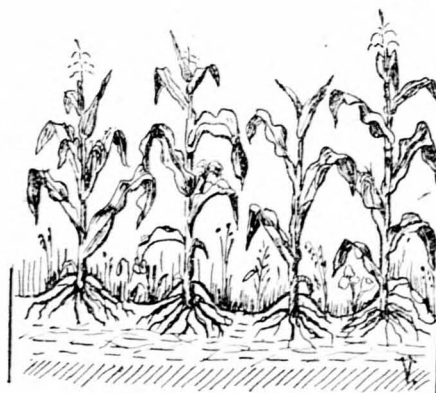
A szappanok felosztatnak kemény- vagy nátronszappanokra s lány-, kenő- vagy káliszappanokra. A mosó-, a mosdószappanok nátronszappanok.

A szappanfőzéshez szükséges mindenféle vagy állati, vagy növényi eredetű zsiradék, esetleg ezek keveréke, disznózsír, faggyú, pálmaolaj, csontzsír, faolaj, lenolaj, halzsír, továbbá megfelelő minőségű és erősségű lúg.

Valamely nemzet naggyá és hatalmassá félélének feltétele a legnagyobb rész (mindenki) nevelése. Aki a haza megmaradását és szabadságát óhajtja, annak arra kell főrekednie, hogy az ifjúság nevelése főkéleves legyen. Széchenyi.

V. ábra.

VI. ábra.

VII. ábra.

A tengeri helyes művelése.

Elhullott állatok, sertések, szarvasmarhák zsírszírját, faggyúját, amennyiben azok nem ragályos betegségben pusztultak el, bátran felhasználhatjuk szappanfőzésre. Sőt elhullott kővér réce, lúd zsírszírját is. Faluhelyen gazdaságban elég gyakran pusztul el egy állat. Annak legalább a zsírszírját, faggyúját mentsük meg szappanfőzés útján. Akárminő betegségben hullott is el az ilyen állat, zsírszírjából mindig főzhetünk szappant, amelyet minden undor nélkül felhasználhatunk arra a célra, amire szappant felhasználni szokásos.

Bizonyos betegségekben elhullott állatok zsírszírját csak azért nem használjuk fel sokszor (az állatorvos mondhatja azt meg, hogy mikor), nehogy veszélyeztessük a zsírt kifejtő egyén egészségi állapotát, vagy pedig így eljárva elősegítsük valami ragály továbbterjedését. Erőszakos módon elpusztult állatok zsírszírjából, csontzsírszírjából, faggyújából mindig főzhetünk szappant, husából megfőzve és megdarálva azt, sertés- vagy baromfielestet készíthetünk, ha az elpusztulás olyan módon következett be, hogy az ilyen állat húsát, zsírszírját emberi táplálkozásra felhasználni nem tudjuk.

Régebben úgy a háziasszony, mint a szappanfőző maga készítette hamuzsírjából vagy mosószódából és oltott mészből lúgszükségletét. E tekintetben ma a helyzet kényelmesebb. A boltban megfelelő mennyiségű lúgkővet (marószóda, marónátron, nátrónhidrát) szerzünk be, amely vízben feloldva kész, szappanfőzésre alkalmas lúgot ad. E lúg erőssége attól függ, hogy egy és ugyanazon lúgkőmennyiséghez több vagy kevesebb vizet veszünk-e a feloldás alkalmával.

A zsíradékot mindaddig kell főzni a lúggal, míg az teljesen el nem szappanosodott, aminek felismerése nem nehéz. Ha az elszappanosodás befejeződött, rendszerint ki is válik a folyadék felszínén a képződött szappan és az ú. n. fenéklúgon uszik. Amikor a szappan elkülönülése nem akar bekövetkezni, az üst tartalmához pár marék sót adunk, amikor további főzésre a szappan hamarosan kiválik és a felszínre emelkedik. Oka annak az, hogy a szappan konyhasótartalmú vízben fel nem oldódik.

A gyárak, amelyek szappanfőzéssel nagyiparilag foglalkoznak; rendszerint glicerint is gyártanak a szappanon kívül. Több, itt részletesen nem tárgyalható oknál fogva, az ipari nagy szappangyárak más eljárással készítik a szappant.

Jóminőségű keményszappan készítéséhez vagy tiszta marha- vagy juh-faggyút s persze lúgot is használunk. A faggyún kívül esetleg pálmaolajat, csontzsírt, kókuszolajat, illetve azok keverékét használják.

A szappanfőzés alkalmával a fenéklúg felszínén kiváltott szappant néha azonnal formába öntik. Néha víz és kevés lúg hozzáadásával tovább főzik s ezután öntik formába. A formában — háziasszonyok fenék nélküli faládikákat használnak — megszilárdult szappant félkemény állapotban

lapokra, majd darabokra vágják. Az ily módon készült szappan neve szinszappan (Kernseife). A háziasszony ilyet készít rendszerint.

A friss szinszappan aránylag még sok — 30—35% — vizet tartalmaz, amely állás alkalmával — kiszáradás — beöle legnagyobb részét elpárolog. A helyesen készített szinszappan teljesen lúgmentes s ezért sem a kezét, sem a szöveteket meg nem támadja. A szinszappanban aránylag sok vizet lehet bent hagyni, vagy utólag melegítés közben belegyúrni, anélkül, hogy puhának, lágynak tűnnek fel. Külsőleg az ilyenek ugyanolyanok a sajtóságai, mint a jó szinszappannak. A feleslegben benne lévő víz, akárminő módon jutott is az abba, csökkenti értékét. És pedig annál nagyobb mértékben, mennél több vizet hagytak meg benne, vagy juttattak utólag bele.

Jóminőségű friss szinszappan 60—80% zsírsavat tartalmaz. Jóminőségű szinszappanban 20% jól kiszáritottban 10% vizet találunk.

Silányminőségű — hibásan készített — hamisított szinszappanban 50, sőt 70% vizet is találunk, ennek megfelelőleg zsírsavtartalma csak 10—20%. A háború folyamán nem volt ritka az olyan kereskedelmi szappan, amely csak 10% zsírsavat, de mindig 50%-nál több vizet tartalmazott. A szinszappan hamisítására vizen kívül vízüveget, lisztet, zsírkövet, agyagot, kaolint s más testeket is használnak, amelyeket a kész szappanokba egyszerűen csak belegyúrnak. E hamisítások célja a szappan súlyát szaporítani, a drága zsírsav helyett valami olcsó töltelékkel szállítani. Egyik-másika a használt szappanhamisító anyagoknak nemcsak olcsó töltelék, hanem már felette káros is — a víz, üveg pl. — mert az ilyen szappannal megmosott fehérnemű erősen megrongálódik, tehát időelőtt tönkremegy. Hamisítják a szappanokat gyantaszappanokkal is. Ha a fenyőgyantát — hegedügyantát, kolofónium — lúgokkal főzzük, a szappanokhoz hasonló külsejű sötétbarnaszínű termékek képződnek. Az ilyenekkel is hamisítják a kereskedésbeli szappanok egyikét-másikát, még pedig úgy, hogy a már kész sötét színű szappanokba belekeverik a gyantaszappanokat.

A gazdasági gyakorlatban részint bőrbeteg állatok kezelésénél, részint bizonyos védekező szerek elkészítésénél használjuk az ú. n. kenőszappanokat, lágyszappan, káliszappan. Ezek készítése igen egyszerű: lenolajat, kenderolajat, halzsírt vagy egyéb olcsóbb olajokat, esetleg ilyeneknek elegyét *káliilúggal* mindaddig főzik, amíg teljesen el nem szappanosodnak és a kész szappan megfelelő állományú. Ekkor beleöntik a szállítóhordóba és ott hűl le. Eme szappanokban tehát a glicerint, a lúg feleslege is benne marad. Eme kenőcszerű állománnyal bíró káliszappanokat szokták sok vízüveggel hamisítani. (Folytatjuk.)

Emmenthali sajt készítése. Az emmenthali sajt készítésénél a teljes tejet sajttűstben 33–35° melegen beojtják annyi ojtóval, hogy a megolvadás 25–30 perc múlva következék be. A felaprítás igen tökéletes legyen, azaz kemendernagyságúak legyenek az alvadékszemcsék. A sajttűstből kiemelt alvadéot 24 óráig — gyakori forgatás mellett — növekvő súllyal préselik. Az érlelés és sózás 6–8 hónapot vesz igénybe. Az emmenthali sajtok királya, de nem is csekély gyakorlat kell ahhoz, hogy valaki ijvet készíteni tudjon! Aki e nemes sajt készítéséhez akar fogni, leghelyesebben jár el úgy, ha előbb egy gyakorlott sajtmesierhez szegődik s ennek oldalán sajátítja el a kényes műveletet. Egyébiránt felvilágosítást nyújt sajt-készítési dolgokban a magyaróvári sajt-kísérleti állomás vagy az Országos Tejszövetkezeti Központ (Budapest, Nádor-u. 22.)

A repce termesztése különös figyelmet érdemel azért, mert már akkor (június) pénzhez juttatja a gazdát, mikor a többi gabonafélék lábón állanak, másrészt művelési munkálatai is azon időszakra esnek, mikor s gazdaságban a főtermények munkálatait még nem kezdtük meg. Minden jó erőben levő talajon, legyen az homok vagy agyag, termelhető. Fontos azonban, hogy jól elporhanyított talajba kerüljön a magja, mert különben nem lesz gyors és egyenletes a kelés. Ezért vetés előtt a kellő számú szántással és fogással nem szabad fukarkodni. A vetés ideje augusztus második fele; sortávól a gabonának kétszerese. A magot nem szabad mélyre vetni. Vetőmagmennyiség kat. holdankint 8–10 liter. A vetéssel késlekedni nem szabad, mert akkor az tél nem erősödik meg kellőleg és így kifagy. Ezért legkésőbb szeptember elején a repcemag a földben legyen. Kedvező őszi időjárás mellett esetleg oly buján fejlődik, hogy télen hótakaró alatt a kipállástól kell tartani. Ennek úgy vehetjük elejét, ha kemény fagyon a tél elején néhányszor meglegetjük. Tavasszal jó lesz gyomirtás és nedvességviszatarlás céljából a sorok mentén hegyes fogással megfogasolni vagy valamilyen kapálógéppel megkarcolni földjét. Június közepén van az aratás ideje. A kicsépeelt magot a magtárban minden 2–3 napban forgassuk meg, hogy jól kiszáradjon. Közepes termésé kat. holdankint 6–8 métermáza.

A vadgesztenye mint takarmány. A vadgesztenyét állatoknak kellő kesertelenítés után hajlandók csak fogyasztani, de ezen esetben úgy értékesítik, mint az abrakot. Kesertelenítés céljából a levegőn megszáritott gesztenyét zúzzuk szét s több ízben cserélt vízzel hordókban addig lugozzuk ki, amíg keserű ízét elveszti. A kesertelenített, jól megszáritott és megdarált gesztenyéből minden állat annyit kaphat, amennyit meg tud enni.

A tanyai iskolák Amerikában. (Képpel.) Alföldi földművelő népünk nagy elmaradottságának főoka a tanyai iskoláztatás nagy hiányossága. Eltekintve az iskolák kevés számától, gyenge felszerelésétől és hiányos tantervétől, ami nem teszi lehetővé azt, hogy a gazdaggyermek a foglalkozásukhoz leginkább szükséges mezőgazdasági ismereteket sajátíthassák el, a gyermekek iskolabajlását majdnem lehetetlennek teszik a nagy távolságok, amelyek a legtöbb esetben a szegény apró gyermekeknek bizony gyalog kellene megtenniök, ha képesek volnának rá. Aki ismeri Alföldünk útjait, illetve — mondhatjuk — útnélküliségét különösen télen, esős, havas, olvadási időben, bizony nem csodálkozhatik azon, hogy az apró tanyai gyermek inkább otthon marad semhogy az iskoláig 4–6 kilométert gázoljon a feneketlen sárban vagy magas hóban. Bezzeg másként van ez a boldog Amerikában! Az Egyesült Államok népe, belátva azt, hogy a tökéletesedés és jólét legfőbb tényezője a műveltség, legnagyobb figyelemmel foglalkozik az iskoláig, többek között a tanyai iskoláztatást is gyökeresen megreformálta. Tanyai (farm vagy rural) iskolák ma már nagyszámúak, kitűnően felszerelték és ami a fő, a gyermekek iskolabajlását is igazán az amerikai cselekvőképességhez és találékonysághoz méltóan, mintaszerűen oldották meg. Az egyes iskoláknak ugyanis vállalkozói vannak, akik a gyermekeket a farmokról hatalmas csukott gépkocsikkal szedik össze, szállítják az iskolába és a tanítás befejeztével haza. Ezek a kocsik télen fűthetők is és hogy a gyermekek semmiben sem szenvedjenek hiányt, egy állandó kísérő jár velük, aki a gyermekeknek az út alatt gondját viseli, foglalkozik velük, élelmiszereket oszt ki közöttük stb. Való-

ban a tanítást és tanulást megkönnyíteni, az erre való kedvet fokozni jobban már alig lehetséges! Nálunk, ahol maguk az iskolák is fűtetlenek már jó néhány éven át, az ilyen kényelem és tökéletesség szinte álomképnek tűnhetik fel. Képzünk is egy ilyen tanyai iskolát ábrázol New-York államból.

Gyűjtjük a vadkomló tobozait. Illetékes helyről figyelmeztetnek bennünket, hogy a sörgyártás céljaira termelt komlóból ezidén gyenge termésre van kilátás. Miután erdős vidékeinken sok vadkomló terem, ajánlatos ennek termését (tobozát) is szedetni, gondnal szárítani és zsákolni, mert annak is nagy ára lesz. Komlótermelési és értékesítési kérdésekben — válaszbélyeg ellenében — készségesen nyújt felvilágosítást a földművelési miniszterium komlótermelési szakközege: Cséser Lajos dr. főfelügyelő (Budapest, Földművelésügyi minisztérium.)

TANÁCSADÓ

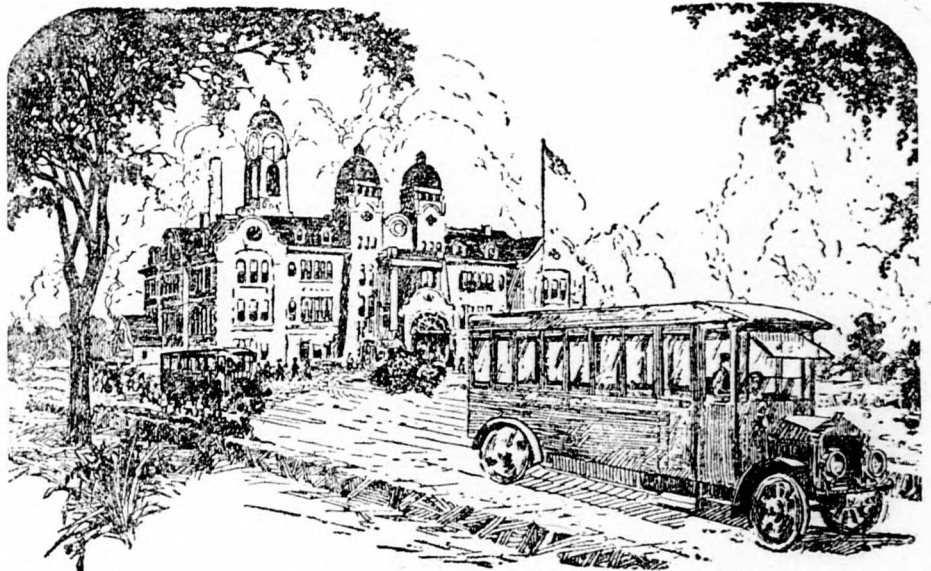
Kérdés. 1. Amerikába szeretnék kivándorolni. Az útlevélem már megvan, de vízumot nem adnak rá. Mi lehet ennek az oka? 2. Sajt ügyességéből különféle ipari pl. bognár, asztalos, kovács, órász stb. munkát tudok elvégezni. Ezek folytatása végett kell-e iparigazolványt váltanom? (Egy előfizető) — **Felelet.** 1. Ha egyéb feltételek megvannak, a vízumot minden valószínűség szerint azért nem adták meg, mert az engedélyezett kivándorlási létszám már betelt. 2. Amennyiben ezen iparágakat iparszerűen üzi, iparigazolványra szükség van. Tekintettel azonban arra, hogy ezen iparágak képesítéshez vannak kötve, az igazolvány csak akkor nyerhető el, ha a törvényben előírt segédi idő eltöltését igazolja.

Kérdés. Anyarosz hol értékesíthető és mi az ára? (K. L.) — **Felelet.** Pantodrog r.-t.-nál, Budapest, VIII., Baross-utca 13, vagy az Állami gyógyszerforgalmi irodánál, Budapest, IX., Lónyay-utca 7. Beváltási ára az árú minősége szerint 3000 korona körül van.

Kérdés. Olasz líráma van, küld-e érte a kiadó könyvet? (Ifjabb B. A., Turkeve) — **Felelet.** Igen. A lírát beváltja a devizaközpontnál, a különbözetet pedig magyar pénzben kell megteríteni.

Kérdés. 1. Ócskavasat hol értékesíthetek? Meszet vagon-tételekben hol rendelhetek? (M.) — **Felelet.** 1. Bármelyik vaskereskedőnél. Budapestre szállítása nem érdemes. 2. Mész- és műhazabarcársító r.-t., V., Akadémia-utca 1. Leghelyesebb, ha lakóhelyéhez legközelebb eső helyről szerzi be szükségletét.

Kérdés. 1. Madárismertető könyv mennyibe kerül? 2. Egy pár kanárának mi az ára? (3711. Mélykút) — **Felelet.** 1. A legbővebb madárismertető, Bréhm, 10 kötetes munkája. Kaup S. J. Klassifikation der Sängertiere und Vögel (Darmstadt, 1844), az utóbbi mintegy 50.000 márká. Chérel István: Magyarország madarai, 2 kötet (1899-ki kiadás), ára mintegy 100.000 korona. A kanári madárról német nyelven megjelent ismertető könyv. 2. A nőstény kanári ára 6000 korona, a hímé 56–60.000 korona.

Tanyai iskola Amerikában.

VASÁRNAPTÓL VASÁRNAPIG

Gazdatársadalmi hírek.

A gazdák a behozatali tilalmak megszüntetését kérik

A Magyar Mezőgazdasági Vámpolitikai Központ az elmúlt héten tárgyalta a vámtarifáról szóló törvényjavaslatot és az önálló vámtarifa előadói tervezetét. A gazdák hangsúlyozzák, hogy az új vámtarifát nem szabad rendelti úton életbeléptetni és határozottan állást foglalnak a kivitelei, behozatali és átviteli tilalmaknak az általános vámtarifa életbelépte után való fenntartása ellen. Helyes közgazdasági politika csak akkor lehet, ha az ország jövőjének fejlődését a mezőgazdaságra alapítják és ezért feltétlenül szükséges, hogy a mezőgazdaságot fejlesszék és a mezőgazdasági ipart emeljék. A magyar gazdatársadalom egyhangulag állást foglal minden egyoldalú ipari vámvédelmi irányzat érvényesülése ellen és határozottan tiltakozik az ellen, hogy az ország mezőgazdasági termelésének érdekeit egyes iparágak támogatása végett feláldozzák. Így tiltakoznak a műtrágya vámentességének megszüntetése és különböző ruházati cikkek vámjának nagyarányú emelése ellen. A mezőgazdasági szükségleti cikkeknel tiltakoznak a világító kőolaj, a gépeket hajtó benzin, valamint a kenőolajok vámjának a hazai ipar fejlesztésének érdekében való felemelése ellen. Itt inkább szükséges volna a túl magas vámok leszállítása. A gazdák kifogásaikat emlékiratban juttatják a kormányhoz.

Három millió métermázsza búzával és egy millió métermázsza rozssal termelt több, mint tavaly.

A földmívelésügyi minisztérium legutóbb kiadott termésméltósága szerint ebben az évben Csonkamagyarországon a búzavetés területe 2.398,766 kat. hold. Ezen a területen kat. holdanként jelenleg 7-11 métermázsza, vagyis összesen mintegy 17.057,600 métermázsza a valószínű búzatermés. Ezzel szemben a múlt évben learatásra került összesen 14.894,912 métermázsza. A rozs vetésterülete 1.160.000 kat. hold. Ezen a területen katasztrális holdanként jelenleg 6-44 métermázsza, vagyis összesen mintegy 7.471,900 métermázsza rosztermés várható. Ezzel szemben a múlt évben learatott területen összesen 6.387,792 mm. rosz termelt. Az őszi és tavaszi árpa együttes vetésterülete 826,660 kat. hold. Ezen a területen kat. holdanként jelenleg 6-34 métermázsza, vagyis összesen mintegy 5.241,400 métermázsza a valószínű árpartermés. A zabvetések várható termése kat. holdanként 5-95 métermázsza, vagyis összesen mintegy 3.580,600 métermázsza. A tengerivetések állása országos átlagban ezidőszert jó közepes. A burgonyatermés ugyancsak jó közepes. A cukorrépa vetések jó közepes termést ígérnek. A takarmányrépa szépen áll. A repce jó közepes termést adott. A kerti vetemények fejlődését a szárazság megakasztotta. Jó kiadós esőre volna szükségük. A mesterséges takarmányok közül a lőhere második és a lucerna harmadik növeése a szárazság miatt fejlődésben megakadt. A gyümölcsfélék közül a szilva, alma és körte jó terméssel kecsegtet, bár sok a férgek gyümölcs. A dióból gyenge közepes, helyenként csak gyenge termésre van kilátás. A dinnye és sárgadinnye jó termést ígér. A szőlők általában szépen fejlődnek, leszámítva egyes helyeket, hol némi levélszáradás és a bogycok fonnyadása mutatkozik. Peronoszpóra és lisztharmat szörványosan tapasztalható.

A Közélelmezési Tanács a liszt kivétel mellett foglalt állást.

A Közélelmezési Tanács az elmúlt héten foglalkozott a búzákivétel, illetve a liszt kivétel kérdésével. Az ülésen Hadik János gróf elnökölt. Megjelentek: Bud János közlelmezési miniszter, Prónay György államtitkár, Biber Gyula, az Árvizsgáló Bizottság elnöke, Vajna Ede székesfővárosi közlelmezési tanácsnok és sokan a szakértői közül. Hadik János gróf megnyitotta beszédében részletesen ismertette a kivétel lehetőségét és a búzákivétel ellen foglalt állást, de javasolta a liszt kivétel engedélyezését. A terméskérdés körül — mondotta — olyan szociális és gazdaságpolitikai szempontoknak kell érvényesülniök, hogy az érte befolyó értékek az ország valutáját javítsák meg. Egyébként ismétlenül hangsúlyozta, hogy sürgősen szakítani kell a Jegyintézet eddigi politikájával és a termelés céljaira kell beállítani a Jegyintézet hitelet, nem pedig spekulációs célokra. Az értekezet legtöbb résztvevője szintén a liszt kivétel mellett foglalt állást.

Augusztus végéig felfüggesztették a gyapjú kivételi illetékét.

A pénzügyminiszter rendelete szerint mindennemű gyapjú — ideértve a cserzett vagy nyers, gyapjas, juh- és báránybőrök gyapjas hulladékát is — kivételi illetékét augusztus 31-ig felfüggesztette.

A Balatonvidéki szőlősgazdák a bortermelés válságáról.

A talpocvidéki és köveskői gazdakörök felhívására a ma nap látogatott gyűlést tartottak a Balatonvidéki szőlősgazdái Révfülöpön. Handlery Gusztáv elnök megnyitotta után Steiner Imre szőlőbirtokos vázolta az okokat, amelyek miatt a hazai bor értéktelenedett. Nagy Lajos református lelkész a kivétel szükségességét hangsúlyozta. Azt javasolta, hogy a kormány a magyar élelmiszerek visszatartásával feleljen az osztrákoknak a borvásárlástól való elzárkózásukra. A bortermelési adót minden körülmények között el kell törölni. A vasúti tarifának pedig borra és szőlészeti segédeszközökre való mérséklése elengedhetetlen. A nagygyűlés elhatározta, hogy beadvánnyal fordul a kormányhoz s ebben kérni fogja a szőlészet és borászat válságának gyökeres megoldását.

A kismolnárok az őrlési vám ellen.

Az elmúlt héten a kismolnároknak körülbelül hatvan tagú küldöttsége Pesthy Pál nemzetgyűlési alelnök vezetésével felkereste Bud János közlelmezési minisztert és kérte, hogy orvosolja a kismolnároknak az őrlési vám és kontingentálás megállapításánál felmerült panaszait. A miniszter hangoztatta, hogy az őrlési adót bizonyos mértékig ő is igazságtalannak tartja, mert a malmok áthárítják ezt az adót a gazdákra, a gazdák pedig, a búza árba számítva, a fogyasztókra. A kormány azonban a mai nehéz viszonyok között kényserhelyzetben van s ezt az adót nem szüntetheti meg. Hajlandó azonban a térítési árat a mindenkori búza árához arányítani és intézkedni fog abban az irányban, hogy a szükséges kiszámítások a lehető leggyorsabban megtörténjenek. Az ellenőrzésre vonatkozólag a miniszter megállapította, hogy a kontingentálási eljárás végeztével, ami nemsokára be fog következni, megszűnik az ellenőrzés.

Kisgazdák tanulmányútra mennek Dániába.

A világhírű dán kisgazdaságok tanulmányozása céljából a földmívelésügyi miniszter ebben az évben szakszerű vezetés mellett tanulmányi kirándulást rendez. A tanulmányútra már eddig is sok tehetősebb kisgazda jelentkezett, de hogy a kevesebb pénzzel rendelkezők is résztvehessenek, illetékes helyen gondoskodtak arról, hogy a magyar kisgazdák egy részét dán gazdáknál helyezték el vendégségben. A tanulmányút részleteiről a debreceni Tiszántúli Mezőgazdasági Kamara nyújt felvilágosítást.

Rendelet a tejhamisítás ellen.

A földmívelésügyi miniszter rendeletileg utasította a törvényhatóságokat a tejhamisítás megállítására és büntetésére tárgyában. A rendelet szerint egyes termelők és tej forgalombahozatallal foglalkozó egyének és vállalatok a közforgalomba szánt tejet az edestejként forgalombahozott tej édes és romlatlan minőségének biztosítása tárgyában kiadott rendelkezések ellenére a tej felforralható állapotának visszaállítására s a már romlásnak indult tej ily minőségének elpálástolása céljából savtompító anyagokat (szódát, meszet), sőt a tej konzerválására az egészséget súlyosan veszélyeztető konzerválószerkeket (formalin) kevernek a tejbe. Tekintettel arra, hogy a konzerválószerkeket és a tompító anyagoknak a tejhez való keverése éppolyan hamisítás, mintha a tejet vízzel vagy más idegen anyaggal keverték volna, az ily módon üzött visszaélések mint súlyos kihágási cselekmények bírándók el és torolandók meg, még pedig úgy a hamisítók, mint hamisított tejek forgalombahozóival szemben.

Megengedik a koránérő burgonya kivételét.

Az Országos Közlelmezési Tanács export-import szakbizottsága a napokban határozott a burgonya-export kérdésében. A bizottság azt javasolta a kormánynak, hogy a burgonyakivétel kérdésével az ősz folyamán, amikor a természetrendmények jobban ismeretesek lesznek, külön foglalkozzék, továbbá, hogy a kormány jelenleg a koránérő burgonyafajtáknak a kelő időben való értékesíthetése érdekében átmenetileg egy bizonyos mennyiségű burgonya kivételére adjon engedélyt. A kivételt meghatározott mennyiség nélkül engedélyeznék, de a vámhivatalok napi jelentéseiben állandóan tájékoztatnák a kivitt mennyiségről az intézőköröket.

Kifünően sikerült a kivételi lóvászár Budapesten.

A Duna—Tisza közti Mezőgazdasági Kamara közreműködésével a július hó 20—22-én Budapesten megtartott kivételi lóvászár közel nyolcszáz hidegvérű és félvérű lovat hajtottak fel, amelyek majdnem mind jó áron elkelték. Nagyon sok volt a gazdaközönzés által felhajtott ló.

Anglia meg akarja akadályozni Magyarország összeomlását. Az angol lordok házában Lord Newton, az ismert magyarbarát angol főúr, felvetette a magyar jóvátétel kérdését s kijelentette, hogy Magyarország egyetlen dolog segít, ha a népszövetség támogatásával kölcsönhöz jut. Lord Curzon külügyminiszter válaszában hangsúlyozta, hogy Anglia meg akarja akadályozni Magyarország pénzügyi összeomlását és a lehető leghamarabb érvényben szeretné látni az újjáépülés teljes tervezetét. Meg van győződve arról is, hogy kielégítő mértékű gazdasági segítség csak a népszövetség részéről támogatott terv alapján lehetséges. A külügyminiszter beszéde után Lord Grey szólalt fel, aki meglepedésének adott kifejezést Curzon beszéde fölött s azt mondta, hogy a jövődö békét meggyőződése szerint nem lehet biztosítani, ha egy nemzetet állandóan a csőd és a nyomor állapotában tartanak.

Az alsórendvaiak nem adták földet a szerbeknek kaszárnya-épités céljaira. A megszállott Délvidéken mindent elkövet a belgrádi kormány, hogy a leigázott magyar kisebbséget akarata alá hajtja. Így legutóbb az alsórendvaiakat szölytötták fel, hogy a községnek egyik igen kedvező fekvésű darabját kaszárnyaépités céljaira nekik átengedjék. A szerb hatóságok, hogy a forma-szerinti — mert valójában általuk sohasem tisztelt — «önrendelkezés» sértettségének látszatát keltsék, hivatalosan összereltek a lakosságot «népgyűlés»-re s azt remélték, hogy ezzel a tessék-lássék huncutsággal lefegyverezni képesek lesznek a falu ellen-állását. Azonban elszámították magukat. A népgyűlés szónokai nyíltan felléptek a szerb túlkapások ellen, úgy, hogy az össze-jövetel végül is botrányba fulladt s ezzel csődöt mondott a szer-beknek az a terve, hogy Alsórendván kaszárnyát emelhesse.

Amerikai tábornok lesújtó véleménye a békeszerződésekről. Burnham Frederick tábornok, a kanadai Fehérkereszt Kelet- és Dél-Európába küldött missziójának vezetője, több évi távollét után visszatért s egész sor előadásban és hírlapi cikkben ismer-tette szerzett tapasztalatait. A tábornok nyilatkozataiban a leg-élesebben elítéli a békeszerződéseket. Magyarországról a következőket mondja: Magyarország ma megnyomorított csonk, természet-es határok és védelmi vonalak nélkül. Amikor Plevljében egy katonai kórház parancsnoka volt, magyar hadifoglyok voltak mel-léje rendelve. Sohasem dolgozott együtt lelkiismeretesebb és megbizhatóbb emberekkel. A magyar erőteljes faj, kiváló katonai ére-nyekkel, szorgalmas, becsületes és kitünő gazda. A magyarok kijelentették, hogy nem pihennek addig, amíg nem egyesülnek azokkal, akiket elraboltak tőlük. A pompás nagy magyar Alföld az ország mai állapotában pusztulásnak indul. A nagy Alföld valamikor Európa éléskamrája volt, most azonban kecskecsordák legelője. Burnham tábornok nyilatkozatait azzal végzi, hogy minden nemzetközi biztosíték értéktelenné bizonyult, az emberiség haladásában megállott és hogy valamennyi ország óriási léptekkel tér vissza a félvad vagy épen egészen vad állapotok közé.

A tótok le akarnak számolni elnyomóikkal. A felvidéki tót néppárt parlamenti köre kiáltványt tett közzé, amely elmordja, hogy a választások és a leszámolás közeledésére való tekintettel, minden tót tegyen meg mindent a nemzetlen esett sérelmek és bűnök jóvátevéle. A tót néppárt óva inti a tótságot, hogy úira felüljön ígéreteknek és hízelgésnek. Ne tántorítson el semminemű fenve-getés senkit azok részéről, akik mindmáig nyakán ülnek és úgy kormányozzák, hogy megolvashatatlan már seibeinek száma. A tót néppárt az egész világ fóruma előtt tiltakozik a mai cseh kor-mányzópártok terrorja ellen.

József királyi herceg és a kiscsazda. Békéscsabán július 28-án és 29-én úszókongresszust tartottak, amelynek fővédnök-ségét József királyi herceg vállalta magára. A fenség legutóbb azt a kívánságát fejezte ki, hogy csabai tartózkodása alatt olyan földműves vagy kiscsazda vendége szeretne lenni, akinek a világháborúban lehetőleg több fia szolgált hadseregének keretét között. Maczák András kiscsazdának jutott a megüsztetetés, hogy József királyi herceget vasárnap ebédre magánál vendéül láthatta. Maczáknek tíz élő gyermeke van, akik közül heten a fenség hadseregében szolgáltak. Ezek közül egy legény hősi halált halt, egy pedig megrokkant.

Vitési telekbeiktatások Pest vármegyében. Tápiógyörgyén július 8-án iktatták be a harmadik vitézt, Nagy András tisztihelyietest, a Prónay György Báró és Kohner Adolf báró által felajánlott vitési birtokban, Július 22-én a Károlyi László gróf által Csomádon felajánlott 53 katasztrális hold 1238 négyszögöl vitési telekbe négy vitézt iktatták be: Palotás József, Bertus József, Balogh Mihály és Magyar János vitézeket. Károlyi gróf e vármegye terü-letén eddig kilenc vitési telket ajánlott fel. Július 22-én Bugyi községben gyönyörű ünnepség keretében iktatták vitési telekbe seebergi Wanckel-Seeberg József főleg csendőrszázadost.

Aki ad valamit fogai szépségére és hogy a szája illates legyen, Amor fogkrémet használjon. Gyár: Pán Laboratórium IV., Régi posta-utca 2. sz Budapest.

Eltemették Kossuth Lajos Tivadart. A mult csütörtökön dél-előtt helyezték örök nyugalomra a Kerepesi-uti temetőben lévő Kossuth-mauzoleumban a nagy Kossuth fiatalabbik fiát, Kossuth Lajos Tivadart. Rengeteg közönség előtt, amelyben megjelent a Hangya Fogyasztási Szövetkezet küldöttsége is, Dömötör László és Meskó Pál vezetésével, elsőnek Raffay Sándor dr. evangélikus püspök mondott búcsúztató beszédet. Az Operaház éneke után Scitovszky Béla, a nemzetgyűlés elnöke, Rakovszky Iván belügy-miniszter, Sipőcz Jenő főpolgármester, Preszly Elemér, Pest vár-megye főispánja, végül pedig Hoitsy Pál volt országgyűlési kép-viselő méltatta Kossuth Lajos Tivadart.

A pesti drága villamosjegyért a — kiscsazdát okolják. A fő-város közlekedésügyi bizottsága az elmúlt héten rendkívüli ülést tartott. Az előadó bejelentése szerint a gazdasági válság és a korona katasztrófális zuhanása szükségessé tette a villamosvasutak viteldíjának emelését. Eszerint az eddigi 200 koronás jegy ára 400 korona volna. Az igazgatóság augusztus 5-től kérte az új díjak életbeléptetését. A javaslatához többen hozzászóltak. Egy bizottsági tag, Bibili Horváth János, támadta az igazgatóságot s a villamosvasút ügyeivel kapcsolatban érthetetlenül a kiscsaz-dákra is rátámadt. «A fővárosnak cselekednie kellene — mon-dotta — a parasztok garázdálkodása ellen. Ez az oka a drága-ságnak, másrészt az, hogy a parlamentben csizmások diktálnak». A bizottság azonban figyelemre sem méltatta az értelmetlen támadást és a viteldíjnak csak 300 koronára való emeléséhez járult hozzá.

A munka apostolai.

Régészeti kutatások a Hortobágyon. Nemrég többen össze-állítottak a debreceni régészek és levéltárosok közül és tüzetesen áttanulmányozták a Hortobágy-pusztá egyes, középkori eredeti falvainak, így Balmaz, Mátá, Ohat, Derszegyháza, Csécs, Zám és Szabolcs községek határát. A kutatások már eddig eredménnyel jártak és több templomépület, kolostor, germán temető alapfalait, illetve korvonalait lehetett felfedezni. A hortobágyi csárdával szemközt másfélezeres barbár sirokat találtak, kevéssel odébb pedig nőalakot ábrázoló istennő-szobrocskát, amelynek anyaga égetett agyag. Csécs helység határában ósi földvár sáncjai, a Hortobágy-folyó partján pedig ugyancsak ezredes telepek vol-tak fellelhetők. A felkutatott területek tulajdonosai, bérlői, nagy lelkesedéssel figyelik a birtokaikon folyó tudományos munkát és az ott talált régiségeket felajánlották a debreceni városi múzeum számára.

Rendszeres légi forgalom Budapest-Bécs között. Július 30-ától kezdve rendszeres légiforgalmat indít meg Budapest és Bécs között a Magyar Légiforgalmi Részvénytársaság. Menetrend (naponta, ünnep- és vasárnap kivételével) oda: ind. Budapest —Mátyásföldről reggel 7 óraker, érk. Bécsbe reggel 9 óraker. Vissza: indul Bécsből délután 3 óraker, érk. Budapestre délután 5 óraker. Tarifák: Budapest-Bécs 35 svájci frank. Tértijegy 65 svájci frank a Devizaközpont által naponta megállapított áru-árfolyamon átszámítva magyar, illetve osztrák koronában. A repülőterek és a városok közti autót a tarifában bennfoglalattik. Az autók indulnak: Budapestén reggel 6 20-kor, VII., Erzsébet-körút 9. (New-York-palota), Bécsben d. u. 2.15 kor, I., Freyung 3. (Harrach-palota).

Cserkészfiúk.

Aláírták a törökökkel való békét. Hosszú hónapok tárgyalásai után végre Lausanneban aláírták ünnepélyes formák között a török békeszerződést. Anglia nevében Sir Rumbold láttamozta az okiratokat. Itt említjük még, hogy Horthy Miklós kormányzó aláírása alkalmából meglehetősen táviratot intézett Musztafa Kemal basához.

A kisgazdapárt mozgalmat indít a legszegényebb néposztály helyzetének javítására. A Kisgazdapártban aggodalommal nézik azt a helyzetet, amelybe éppen a legszegényebb néposztály jutott a drágaság folytonos fokozódásával. Almásy László, a párt ügyvezető alelnöke, körlevelet intézett a főispánokhoz, amelyben azt kéri, tájékozzanak fel vármegyék legszegényebb sorsú néposztályának helyzetét és a helyi viszonyoknak megfelelően ajánljanak megoldást, általában közöljék véleményüket. A Kisgazdapártnak ugyanis az a célja, hogy javaslatok alapján az egész kérdés anyagát feldolgozzák és a továbbiak tekintetében esetleg a társadalom bevonásával javaslatot tegyenek.

Negyvenöt esztendőig szolgálta a gazdáját. A Fráter-féle álmosdi birtokon Gardó Lajos mezőgazdasági munkás most töltötte be egyhelyben való hű és becsületes szolgálatának negyvenötödik esztendejét. Nagyatádi Szabó István földművelésügyi miniszter Gardót ebből az alkalmából elismerő oklevéllel és pénzbeli jutalommal tüntette ki. Álmosd község pedig a jubilánsnak nagyobb mennyiségű búzát ajándékozott. A kormány elismerését Miskolczy Hugó főszolgabíró fejezte ki az ünnepeltnek.

Európa városai közül Budapest és Konstantinápolyban hal meg a legtöbb ember. A Genfben székelő nemzetek szövetsége közegészségügyi kiadványainak legutóbbi száma részletes kimutatót közöl a világ nagyvárosainak halálozási számáról. Ebből kiderül, hogy Európa városai közül Budapestnek van a legnagyobb halálozási százalékát Konstantinápoly után s az egész világon is csupán Bombay, Madrasz és Kalkutta ázsiai városok mulják felül. Európában legkisebb a halálozás Amsterdamban.

Leninék a macskákat meg a patkányokat egymással veszejtik össze. Most indult el Moszkvából Lengyelország felé egy külön macskavásárló bizottság azzal az eltekintéssel, hogy mázsaszám adja a szovjetbanktól, ha vagy tízezer harcoképes macskát összeszedhet. Erre a — szovjetelméhez illő gondolatra úgy kényszeredett Lenin mester, hogy a patkányok az utóbbi időben nagyon veszedelmesen kezdték konkurálni a szovjetekkel. Mindent elrágat, mindent széjjeldestruáltak ugyanis, amihez a foguk hozzáért. Most a lengyeiek keblére akarnak esni a moszkvaiakat a huncut macska-impert ügyében s amilyen szerencsésük van a nagyban vásárló szovjetbiztosoknak, még fellendítik ezzel az üzlettel a pétervári direktorium — tekintély-árfolyamát.

Meggyilkolták egy budai ékszerészt. Az elmúlt héten a Várban, a Szent Anna-utca 2. számú ház egyik lakásában átvágott nyakkal találták Ottó Lajos 83 éves ékszerészt. Ottó Lajos Tárnok-utcai üzletéből hazafelé tartott. Éppen befordult a ház kapuja alá, amikor két férfi hozzálépett és valamit kérdezett tőle. A beszélgetésnek tanuja volt egy leány, aki ugyanakkor ment a házba. Pár perc múlva kifelé jött és akkor már átvágott nyakkal látta lakásának ajtaját felé támoyni az öreg ékszerészt. Az utcán pedig két férfi és egy nő menekült futva. Ottó Lajost a mentők a Rókus-kórházba szállították, ahol csakhamar kiszendet. A rendőrség a legerélyesebb nyomozást indította meg a gyilkosok kézrekerítésére.

Hatszázkilencven korona a félbarna kenyér kilója. Az Országos Központi Árvizsgáló Bizottság az anyagárak, a liszt- és faragók, valamint az üzemi költségek lényeges emelkedése folytán a kenyér és aprósütemény árának felemelését engedélyezte és pedig: zsemlye péknél 53 (eddig 42), viszontelárusítóknál 55 (eddig 44), étkezési üzemekben általános forgalmi adóval 57 (eddig 45), étkezési üzemekben lényüzesi forgalmi adóval 60 (eddig 48), félbarna kenyér péknél 690 (eddig 580), viszontelárusítóknál 720 (eddig 610), rozskenyér péknél 625 (eddig 482), viszontelárusítóknál 650 (eddig 500), sütési díj kilogrammonként 50 (eddig 38) korona.

Hetvennégy óra alatt léghajón Angliából Indiába. Az angol kormány elvben elfogadta az Anglia és India közti léghajójáratra vonatkozó tervezetet. Az első léghajó ötvenmillió köbláb irtartalomból lesz, nagyságban körülbelül akkora, mint a nagy óceánjáró gőzösök, egy óceángőzös 130—150 utast és 10 tonna postai szállítmányt vihet magával. A léghajó óránkénti sebességét 80 mérföldre tervezik. Az eddigi számítások alapján a léghajó 74 óra alatt teszi meg útját Angliából Indiába. A személyviteldíj 70—80 font lesz, valamivel kevesebb, mintha az utas gőzhajón tenné meg útját. Az első léghajó elkészítése mintegy 18 hónapig fog tartani. Kezdetben a léghajójárat hetenkint közlekedik, de mielőlt az utasok száma a kellő mértéket eléri, a léghajójáratok számát emelik.

Önfeláldozó anya. A napokban egy hároméves zombori beteg fiúcskát szállítottak be a szabadkai kórházba. A beteg megvizsgálása alkalmával kiderült, hogy a gyermeknél születése óta rendellenes vakbélfejlődés esete áll fenn. A kezelőorvos inszalag beültetésével látta csak meggyógyíthatónak a betegét, amit közölt a kisfiú édesanyjával is. Az anya habozás nélkül hajlandónak nyilatkozott arra, hogy fia meggyógyítása érdekében operációnak vesse alá magát és megengedje, hogy combjából egészes inszalagot kivágjanak. Az operáció sikerült s az orvosok kijelentése szerint a gyermek és édesanyja néhány nap múlva teljesen gyógyultan hagyhatják el a kórházat.

Pozsonyban legjobb dolgok a végrehajtóknak van. A pozsonyi végrehajtók munkája annyira megnövekedett, hogy kénytelenek kiségitőerőket fogadni az irodákba. Ezek ugyan bíróségi hivatalnokok s a törvény védelme alatt állanak, de rendes fizetésük nincs, hanem csak végrehajtási költségek bizonyos százalékában részesülnek. Ugyalászik azonban, hogy elég jó jövedelmu forrás, mert a legutóbbi időben az egyik ilyen végrehajtó, aki nem képes az összes kiküldetéseket gyalogszerrel elvgezni, autómobil vett és ezt használja nem valami szívesen fogadott látogatójánál.

Halálos autószerencsétlenség. A mult csütörtökön Martonvásár és Tárnok fejemgyei községek között az országúton egy hatalmas túraautomobil felborult s a benne ülők valamennyien igen súlyosan megsebesültek. A mentők Kátai Lajos 66 éves lömőrnököt már halva húzták ki a kocsijai alól, ugyancsak sérüléseibe meghalt. Mielőtt a mentők megérkeztek, az automobil sofőrje, Fekete Gyula is súlyos sérüléseket szenvedett Kátai Lajos testvéröccse, Kátai József vaskereskedő, ugyancsak megsebesült Szücs Endre postaigazgató és a felesége.

Új személyhajójáratok a budapest—mohácsi vonalon. Az Első Dunagőzhajózási Társaság közli, hogy a budapest—mohácsi vonalon augusztus 1-től kezdődőleg minden hétfőn, szerdán, pénteken és vasárnap Budapestről 22 órakor, érkezés Mohácsra (másnap 7 óra 50 perckor) és augusztus 2-től Mohácsról minden hétfőn, kedden, csütörtökön és szombaton 8 órakor (érkezés Budapestre 16 órakor) személyhajójáratokat indít. A naponként mindkét irányból déli 12 órakor induló járat változatlanul fennmarad.

Amikor a betörőt — elnyomja az álom. Bécsben a napokban egy alvó embert találtak a rendőrök a Prater előtti téren egy szivarosbódé mellett. Ébresztgetése közben észrevették a rendőrök, hogy a szivarosbódében betörők jártak. Vallatni kezdték a felébresztett embert, aki végül beismerte, hogy részes volt a betörésben. Harmadmagával hatoltak be az üzletbe. Társai a lopott holmikat elszállították és azt mondták, hogy rövidesen újból visszajönnek, addig maradjon itt. A várakozás közben aztán elaludt.

Százhet éves cigányasszony, aki első ízben beteg. A napokban szállították be a szigetvári kórházba Takács Mária cigányasszonyt, aki 1816-ban született, jelenleg tehát százhet éves. A Sellye melletti marócsai erdőben született és mint teknővájó cigány ott élte le életét. Állítása szerint ezeideig még sohasem volt beteg s most is csak a lába gyengült meg. A százéves felüli cigányasszonynak a kórházban sok bámolója akadt.

A vasuta: üzleteredménye az 1922/23 költségvetési évben. A Magyar Államvasutak üzleti eredményei az 1922 június 1-től 1923 június 30-ig terjedő évben 57.493.174.000 korona kiadással és 45 és fél milliárd korona bevétellel zárultak. A hiány tehát 12 milliárd korona volt.

Egy kiló arany húszmillió korona. A korona árfolyamának külföldi gyengülésével párhuzamosan ugrászerűen emelkedik az arany ára is. Az elmúlt héten már húszmillió koronát is fizettek egy kiló színaranyért, természetesen nem volt eladó, aki ekkora mennyiséget akart volna értékesíteni, de a kisebb tételekben létrejött üzletkötések mind húszmillió alapon történtek. Ez az ár 32.000 koronás dollárárfolyamnak felel meg.

Gyorsasági repülés új világrekordja. Barnard francia kapitány, (repülőtiszt) új repülési rekordot állított fel, a London—kölni 265 mérföldes távolságot 2 óra 25 perc alatt tette meg. Barnard kapitány óránkénti átlagos sebessége 151 mérföld volt.

Amerikai hal a Rápcában. A Rápcában egy ismeretlen halat fogtak, amelyről megállapították, hogy ez a kis hal az észak-amerikai folyóvizekből származó naphal. Ezt a halfajt 1905-ben telepítették meg egyik somogy megyei halgazdaságban. Innen ismeretlen módon a Balatonba jutott. Itt fogtak 1909-ben először hazánkban két darabot. Később a Dunában is találtak belőlük. Most végre pedig a Rápcában fogtak néhány darabot. A hal alig tíz-tizenöt centiméter hosszú és fő ismertető jele kopolytűjének hátsó részén egy fekete és vörös pont.

Az anyai szeretet végtelen. Amerikai lapokból olvassuk, hogy Miles Róbert, egy dúsgazdag özvegyasszony tizennégyesztendős fia két hónappal ezelőtt eltávozott hazulról s azóta nem tért vissza. A szerencsétlen anya, akinek Róbert az egyetlen gyermeke, az eltűnés óta egész sereg detektívvvel keresteti a gyermeket, ő maga pedig szívzorongva az ablaknál várja, hogy hazatérjen. Rokonai és ismerősei állandóan körülötte vannak és szeretnék rábírní, hogy hagyja ott az őrhelyét, az asszonyt azonban eddig semmiféle érvel sem tudták az ablaktól elvonszolni.

Dunába zuhant szekér. Az elmúlt hét egyik estjén a budai Baththyány-ter irányában Szimon István fűszer- és csemegekereskedő egyfogatú teherkocsija lovasoltó együtt egy fordulónál a Dunába esett és elmerült. A kocsis, Hóznér József, megmenekült. A rendőrség a vizsgálatot megindította.

Ötszáz mázsa búza hamvadt el. A minap kigyulladt a sándorfalvai (Szeged környékén) szérűskert egyik búzakazalja, melyben mintegy ötszáz métermázsa szem volt felhalmozva. Hasztalan törekedtek a sándorfalvaiak elszigetelni a veszedelmet, kezdetleges tűzvédelmi berendezéseikkel semmire sem tudtak menni és így körülbőlű húszmillió korona kár származott.

Amikor az örültek megszöknek a téboiydából. A new-yorki elmebeteg állami kórházából minap megszökött harminc elmebeteg. A szökevények szökésük előtt halálosan megsebesítették a kórház két őrét. Eddig csupán néhány szökevényt sikerült elfogni.

Gyermekeivel együtt a villamos alá akart feküdni. Budapest, a Kálvária-ter 18. számú ház előtt Réz Ferencné, született Dávid Mária 39 éves asszony, gyermekeivel, az egy éves Rózsival, a két éves Bélával, a kilenc éves Ferenczel és tizenkét éves Máriaival a villamos elé akart feküdni. A közönség szörnyű tettében megakadályozta. A boldogtalan asszony lakásnyomorúsága miatt akart megválni az élettől.

Addig verte fejét, amíg halálosan sérült meg. Az inci francia fogház fegyence, Edmund Gauger munkás, akit lopásért vádoltak, kijelentette, hogy öngyilkos lesz. Egy alkalommal az őr mégis kénytelen volt mellőle rövid időre távozni. Ezt az időt használta fel a fogoly szándékának végrehajtására s addig verte a fejét ágyának vaskorlátjához, míg ájultan össze nem esett. Súlyos sebesülésével a rabkórházba szállították, ahol nemsokára kisenvedett.

Levél az Ecclesia Harangművek igazgatóságához. Főtisztelendő Igazgató Úr! Bocsanatot kérek, hogy a gyönyörű szólású harangért, mely pontos időre érkezett meg, csak a folyó hó 8-án tartott szentelési ünnepély után, egy hét múlva mondok hálás köszönetet. E késésnek oka az, hogy egy hét alatt meg akartam figyelni a szép új harang hangját. — Es most már örömmel mondhatom, hogy egész hitközségemnek büszkesége az érces, tisztán csendülő és mély utözengésű nagy harang. Nagyon megvagyunk elégedve az «Ecclesia»-val. Isten segítse továbbra is szép munkájukban! Rövid időn belül egy nagyobbbat rendelünk még. Baka Lajos szerelő úr is derekas munkát végzett. Abaújszántó, 1923 júl. 16. Mély tisztelettel Horváth Géza s. k. plébános.

TRÉFÁK

Borbás bácsi és a szemüveg.

Borbás bácsi sokszor látta, hogy az öreg emberek szemüveget használnak az olvasáshoz. Egyszer hát ő is felkeresett a városban egy szemüveges boltot és kért egy szemüveget. Egyiket a másik után rakta fel az orrára, de csak hiába próbált olvasni. A kereskedő végre rászólt:

— Bácsi, úgy látom én, maga egyáltalán nem is tud olvasni!
— Há'szen, ha olvasni tudnék — feleli Borbás bácsi — az ördögnek kellene akkor szemüveg, nem nekem!

Ez már baj.

Lakodalm volt a házban s a Miska gyerek keservesen bögött a ház végiben. Nem tudták, mi lelte, míg végre kimegy az apja s megkérdi tőle:

— Mi lelt, Miska?
— Annyi mindenféle étel van még odabenn, de már nem tudok többet enni! — nyögi ki Miska nagy szepegés közben.

Alszol?

Krausz és Grün este, lefekvés után beszélgetnek. Egy idő múlva, mikor már elhallgattak egy darabig, megszólal Krausz:

— Grün, alszol?
— Nem.
— Arra akartalak kérni, hogy adj kölcsön tízezer koronát.
— Hagyj békében, már alszom!

A vén lump.

Egy részeg ember fekszik az utcán. Megszólítja a rendőr
— Hé, öreg, mit csinál itt?
— Megyek haza!

Korcsmában.

Egy részeg csavargó beállt egy külvárosi vendéglőbe. Lelepszik az asztalhoz és hangos éneke kezd. A pincér rászól:
— Csönd legyen, az az úr ott nem tud olvasni.
— Mit bánom én — mondja a részeg — én se tudok olvasni!

Kevesebb pénzbe kerül

a kávéja, ha babkávét és pótlék helyett az újfajta «ENRILO»-ból készíti. «ENRILO» tökéletesen pótolja a babkávét. Erősebb, ízletesebb és ezenfelül még rendkívül olcsó is. Eme különlegesség minőségéért, gyártójának a FRANCK HENRIK FIAI cégnek világhíre szavatol.

Hencegés.

Weisz: Mióta olvastam, hogy a szállodákban rendszeren éjnek idején lopják meg az embert, a pénzemet a vánkosom alá szoktam tenni. On szintén?

Schwarz: Ó nem, én nem tudok aludni, ha a fejem alja nagyon magas.

Fogas kérdés.

Sándor bá' Miska szomszédhoz: No, szomszéd, ha eltanálja, hány malacot vetett a kocánk, akkor kendnek adom mind a kilencet!

Mindegy.

A főnök: Mondja, Almási úr, két ss-sel írja maga a nevét, vagy egy s-sel?

Az új hivatalnok (a Lipótvárosból): Attól függ, főnök úr! hogy mennyi időm van. Ha ráérek, — írom két ss-sel, ha sietek, — írom egyszerűen egy s sel. Ezen csak nem veszünk össze.

REJTVÉNYEK

1. Képrejtvény.

(Beküldte: Juhos István, Somogyjáról.)

2. Számrejtvény.

Egy csapat varjú repül a levegőben. Lent a földön tollászódik egy és felkiált hozzájuk:

— Hova repülsz száz varjú?

— Nem vagyunk százan — feleli felülről az egyik — csak akkor lennénk, ha mégannyian, félannyian, negyedannyian volnánk és te is közibünk jönnél.

Hány varjú repült a csapatban?

(Beküldte: Német Lajos, Málnaszecsdőről.)

3. Talány.

Kérdik egy kis lánytól:

— Hogy hívnak, kis lány?

— Az én nevem ötvenegy, meg ötszázegy — feleli a leány.

Hogy hívták a kislányt?

(Beküldte: Nagy Ferenc, Sarkadról.)

A rejtvények helyes megfejtését a megfejtők és nyertek névsorával 34-ik számunkban közöljük.

A 29-ik számban közölt rejtvények helyes megfejtését a megfejtők és nyertek névsorával együtt a jövő heti számunkban közöljük.

A 28-ik számban közölt rejtvények helyes megfejtése:

1. Képrejtvény: Százféle virágok díszítik a rétet.
2. Betűrejtvény: Él még Erdély, nem halt meg.
3. Talány: Bocán István.

Megfejtették: Nagy János, Bárános István, Lengyel Miklós, Sívák Ferenc, ifj. Bodnár János, Máthé László, Suba János, Mészáros Juliska, Szücs Lászlóné, Kongorác György, Szabó Mihály, ifj. Spisák János, Tóth József, Vaczuler J., Tüzes István, Szalay Géza, Mester József, Rencsisovszky József, Borsos József, Ujváry Lajos, Szabó János, Csiga Gyula, Nyiri Eszti, Iván Lajos, Mesterházy Irma, Felek András, Sárossy János, ifj. Kotsis Sándor, Tóth Béla, Lévai Imre, Bangha Béla.

Jutalomkönyvet nyertek: Kongorác Győző (Török-szentmiklós), Iván Lajos (Zalavég), Mesterházy Irma (Alsópor), Felek András (Szolnok), Tóth József (Táptó-györgye), Tóth Béla (Zalavég), Vaczuler J. (Pocsaj), Lévai Imre (Izsák), Bangha Béla (Karcag), Szalay Géza (Budapest).

VÁSÁR ÉS PIAC

(Fővárosi árak július hó 29-én.)

Gabonavásár. Búza 76 kg.-os tiszavidéki 72.500—73.000, pestvidéki és dunántúli 71.000—500, 78 kg.-os tiszavidéki 74.000—76.000, pestvidéki és dunántúli 73.000—75.000, rozs 50.000—51.000, árpa 41.000—43.000, zab 70.000—73.000, tengeri 54.000—55.000, repce 120.000—130.000, korpá 33.000—34.000 korona métermázsánként.

Vágóállatvásár. Ökör, legjobb 2100—2700, kivételesen 3800, közép 1600—2000, silány 1100—1500, bika 2300—2800, kivételesen 3600, silány 1400—2100, bivaly 1100—1400, tehén 2100—2700, kivételesen 3600, silány 1400—1800, kicsontozni való 1100—1400, növendék 1400—1800 K kilogrammonként elősúlyban.

Sertésvásár. Könnyű sertés 4400—5300, közepes 4800—5450, nehéz 4460—5700 K kilogrammonként elősúlyban.

Takarmány. Rétszéna elsőrendű új 9500—13.000, másodrendű új 8000—9400, harmadrendű csomagolásra 6000—7800, nádtakarmány, száraz 5000, lucernaszéna 12.000—16.000, zabosbúkköny 10.000—14.000, alomszalma 5800—7500, zsupszalma 7500—8500 korona métermázsánként.

Lóvásár. Igás kocsi, nehéz 1.000.000—1.800.000, igás kocsi, könnyű 435.000—1.350.000, számár 160.000—200.000 koronáig.

Tenyész- és haszonállatok. Elsőrendű tarka jármások 5000—5500, másodrendű tarka jármások 4500—5000, friss fejős és vemhes tehén 4500—6000, 1/2 éves üszök és tinók 4000—4500 korona kilogrammonként elősúlyban.

Gyapjú. A korona áresése következtében az árak emelkedtek, a termelők tartózkodnak az eladástól és 7000—8000 koronás árakat kérnek, viszont a kereskedők 5000—5500 koronát hajlandók fizetni.

Nyersbőr. A nyersbőrpiacon viharos áremelkedést mutat. Az elmúlt hét keddjén a marhabőr ára alig 1 perc alatt 4500-ról 5000-re, majd 5300-ra rúgott, hogy délután már 5600-at kérjenek érte.

Borpiac. Az árak a korona esése következtében napról napra ugrásszerűen változnak, úgy, hogy jelen pillanatban árakat közölni nem is lehet. A kereslet eieg nagy, azonban a termelők még a magas árak mellett is tartózkodnak az eladástól. Az új terméklátások továbbra is kedvezőek, károkról jelentés nem érkezett.

Paprikapiac. A paprikapiacra a legutóbbi héten ugrásszerűen emelkedtek az árak, úgyhogy ma már a paprika ára úgyszólván magasabb a többi mezőgazdasági termék áránál. A kiviteli kilátások kedvezőlenek, mert a spanyol paprika például Csehszlovákiában métermázsánként 16—18 cseh koronáért kapható, míg a magyar édes, nemes paprika jóval drágább áron kerül ott piacra. Szegeden: édes nemes 7600—9000, félédes 5400—6000, rózsa, elsőrendű 4000—4300, másodrendű 1600—2400, harmadrendű 800—1200 K. Kalocsán: édes nemes 7500—8000, rózsa, elsőrendű 3600—4000, másodrendű 1400—2400, harmadrendű 800—1100 K.

A gyógynövények árai. A gyógynövény-piacon nagy a kereslet. Szegévirágból eddig 2000 métermázsát szállítottak ki, az összes termék körülbelül 5000 métermázsá. A hársfavirág gyűjtése folyik, körülbelül 1500 métermázsát gyűjtöttek belőle. Az ára 800—1000 korona. Az ökörfrakkó virágot az idén a külföld nagyon keresi 2000 koronás kilonkénti áron. Pipacs virágból mintegy 1000 métermázsát szállítottak a határon túl. Ezerjéfből kevés a termés. A körisbogar ára 12—13000 K. Az anyarózsa gyűjtése javában folyik, az ára kilonként 3000 K. A földmívelőügyi minisztérium Gyógy- és Iparnövény Forgalmi Irodájának beváltási árai: kalmuszgyökér 150, ziliz 250, angyalgyökér 300, szappangyökér 320, búzavirág 1000, mályvarózsa 500, pipacsszirom 1000, rózsa-szirom 550, citromfű 150, konyhaköménymag 1000, mustármag 400 K kilonként.

Idégen pénznemek legmagasabb árai. A deviza központ hivatalos árjegyzése 1923. évi július hó 31-én: Napoleon arany 70.700 K, angol font 92.820 korona, dollár 20.405 K, francia frank 1191 K, német márka 4.2 f, olasz lira 495 korona, osztrák korona 29.5 f, román lei 107 K 50 f, cseh korona (szokol) 606 K — f, svájci frank 3635 K, szerb dinár 213 K — f, lengyel márka 11.3 fillér. Zürichben 100 magyar koronáért 0.023/4 svájci frankot fizettek.

Főmunkatárs: Buday Barna.

Felelős kiadó: Meskó Pál.

Főszerkesztő: Meskó Pál.

Felelős szerkesztő: Héjj Imre dr.

A M E G B É K Ü L É S Ú T J A

ELBESZÉLÉS • IRTA: KOPLIK GYULA.

(5. folytatás.)

Itt inkább meg lehet pihenni, mint a kávéházak márványasztalai, ruganyos, párnás karszékei, a szórakozóhelyek finomkodásai, a munkának csúfolt kufárkodások, a becsületnek mondott csalások, ámtások mellett.

Itt talált pihenést a fájdalmaik enyhítése, gyógyítása közbe. S hozzáfogott az új munkához új hittel, új életreményekkel...

V.

Az idő kerekének forgása Tolmácsot sem hagyta ki pályájából. Az egymást kergető évek ott is eltaposták a multat s nyomukban új életmagok keltek ki.

Forgó bíró uram sem intézi már a falu ügyeit. Beleöregedett, átadta másnak. Pásztor tekintetes úr sem porolja már ki a haszontalan nebulók nadrágját. Nem biz' az, szegény! Két esztendeje, hogy a tüdeje sipolni kezdett, de még azt a csúnya hangot sem adta sokáig. Tavaly, pünkösd előtt kísérték a derék tanítót utolsó útjára. Bercsy tisztelendő úr sem győzi már egyedül. Káplán jött a faluba s azóta a jó öreg naphosszatt pihenteti fájó lábait, melyekbe az öregség bűjt bele.

Az öregek helyébe újak jöttek. A régi porták előtti lócákon, ahol nemrégiben még két-két töpörödött ember dicsérte az Istent litánia után, most pirosarcú menyecske kacag embere oldalán. Az ákácfaiba kapaszkodva most teszi első lépését a gyönyörű hajtás, a legifjabb élet.

Edzettebb karok forgatták már a munka szerszámát, hogy pihenjenek az öregek. Nem szakad magja a fájnak, termi a becsület s a tisztesség gyümölcsét, kinek bohóságán örömmel zokog fel a sír szélén álló s jutalmazva látja élete szorgalmát. Így azután a falun alig is hagy nyomot az idő kereke. Ha Isten néha kemény kézzel is rázza meg a lelkek békéjét, a másik pillanatban simogatva csendesíti megnyugvásra őket. S a jámbor ajkakon sohasem kél kifakadás, panaszkodó szó. A hívő ember nem zúgolódik, mindig megnyugszik a Leghatalmasabb akarataiban, ki rosszat nem tesz. S ez a megnyugvás a titka az élet békéjének. Jaj, ki nem tudja ezt, vagy nem akarja hinni!

Topogóék háza előtt virágzik még a rezedá, de új tövek is hajtanak virágot. Békén férnek egymás mellett a rezedá és a rózsafa. Topogóné virága az egyik, Miskey Bandi asszonyáé a másik, a rózsá.

Mert, hogy ki ne feledjem a sorból, Bandi is főköthő alá juttatta szíve választottját, Szurdok Borist. Vonzódtak egymáshoz becsületes, szerető szívvvel, hát Topogóéknak sem lehetett a választás ellen kifogásuk. Boris szorgalmas, ügyes, derék asszonyka volt. Csak úgy égett keze alatt a munka. Méltó párja volt Bandinak. Az öregek bizony többet ültek a lagzi óta a kemence padkáján csendes pihenésben, mint tettek-vettek a gazdaságban s a ház körül. A jószág meg szépen gyarapodott, Topogónak nem kellett aggodalmaskodnia, hogy nem lesz öreg napjaira mit aprítania a tejbe.

Esténként, mikor a tűzvörös nap is pihenni tért már a hegyek mögé, a kis család egymás mellé húzódott s megosztotta a gondolatokat. Miről, kiről is eshetett a szó? Az «elsőszülött» mindnyájuk szívéhez nőtt, az ő sorsa felett aggódott testvér és nevelő szülő.

Szó, ami szó, bár mindenki érezte Karcsi hiányát, büszkéek voltak rá, hogy szorgalmával becsületet szerzett magának a nagyvárosba s úr lett belőle.

Csak néhanapján jött tőle levél. A szép betűket százszor is elolvasták. Először a sok tanulásról számoltak be a levelek, azután a sikerről, majd a küzdelmes, de örömmel végzett munkáról s később megint szomorkodásokról szóltak a sorok. Az egyszerű emberek azonban nem találták meg

bennük a szomorkodások okát. Magyarázták, ahogy tudták vagy nem is vették szomorkodásoknak.

S ilyenkor levélolvasó estéken megszaporodott a család, vendégeit hívtak, ki közéjük tartozott s osztotta lelkük érzéseit.

Rózsa Maris, az egykori gyermekmenyasszony, most érett rózsabimbó, ott ül Topogóék körében, ahová ők maguk szánták s várja vissza hűtlenné lett gyerekvölégényét, a nagy embert, kinek szívét-lelkét odaadta. A rózsabimbó nem fakad virággá, csak ha a maga választottja leheli rá csókját. Addig a viruló, bizó leánya türelmesen vár, hisz és remél... a levelek pedig mind ritkábban jönnek...

Csak Maris látja a sorok között s az elmaradt leveleken a szenvedést, a bánatot, mely Károly lelkét kinozza az idegenben; csak ő érez vele igazán, mert ő szerelemmel szereti őt. Várja, mert tudja, hogy a megbékülés útja, bármily messze van is, a falura vezet, visszavezet...

Topogóék, Bandi is várják a városi embert, de ők nem úgy, mint Maris; nem örökre várják. Várják, mert szeretnék látni s szeretnék hallani tőle, hogy jó dolga van ott fönt, a nagy urak között. Maris tudja, hogy nincsen jó dolga ott fönt; — ő a megtért embert várja vissza megnyugtató, örök együttlétre.

A nagy ember nem jön, a szomorkodó, dolgozó ember nem ír s az egyszerű falusiak megnyugszanak ebben. Azt hiszik, hogy ez így van jól, rendjén, a legokosabb köztük a Karcsi, tudja, mikor kell írni, mikor kell jönni...

S ebben megnyugszanak:

— Az élet kereke forog, forgatja a mindenre gondoló Isten, kinek akarata nélkül misem történhetik. Ő csak jól forgathatja a végtelen kereket!

Az egyszerű, jámbor emberek hívők, nem zaklatja fel lelküket semmi s boldogok, mert hisznek Isten végzésében, megnyugtásuk van...

Az első szoba tornyos nyoszolyáján pedig két dunna és hat puha párna várja a pesti urát, a nevelt gyereket, a testvért édes pihenésre. Topogóné ágyazta meg és senki fiát sem fektetné be rajta kívül. Még az az imakönyv is ott van a párna alatt, amit bérmláláskor kaptak az árvak a püspök úrtól.

Hej, ha az az ember látná ezt a rajongó szeretetet!...

VI.

Miskey Károly, a járványkórház orvosa, szóltan, magabazárkózó ember volt. Világos eszű s komoly tudású férfiúnak ismerték, kit szerettek a betegek s becsültek a felettesei. Arcát két keserű, mély ránc tette öregg s ezeket még senki sem látta csak pillanatra is elsimulni; senki sem látta az orvost mosolyogni.

Fiatal volt még, de lelki élete aggok éltét haladta meg. S mintha a sors csak szenvedéssel sújtotta volna és az örömet nem ismertette volna meg vele, örökkön szomorúság, titkos töprengés ült szelid, öreges arcán. Csak a lelke élt, teste önakaratan kívül mozgott, dolgozott.

A lelke pedig járta a végtelen vándorutakat, amelyeknek nincsenek kilométerkövei, nincsenek pihenői, amelyeken nem lehet megállani, míg célt nem ér a kóborló lélek.

Károly lelke még igen messze volt a céltől s mindig jobban hajszolta egy láthatatlan kéz: siess, keresd! Addig nem lesz pihenésed, amíg meg nem tudod...!

Most már látta, ismerte a való életet. Tudta, hogy a nagyváros fertőjébe nem fullad bele, aki nem akar, hiszen ki lehet kerülni könnyen a veszedelmet. Ismert derék, becsületes embereket, kikben bizhatott s akik őt is szeretettel vették körül. S mégis kerülte őket, kerülte az embereket,

nehogy lelke nagy titkát kifürkéssék, — nehogy megkérdezzék: ki volt apád, ki volt anyád?

Hányszor elment abba az árvaházba, ahol első öntudatos perceit élte s amely az első állomás volt a mai szomorúságához. Hányszor lapozta fel azt a nagy könyvet, amelyben ez a néhány szó állott: «Miskey Károly 4 éves. — Miskey Andor 3 éves. Apjuk, anyjuk ismeretlen!»

Hányszor olvasta el ezt a néhány szót, pedig kívülről tudta. De eljött megint újra, sokszor, mert lelke kínozza, hajtotta ide, máshová, mindenhová: keresni, kutatni a «miért»-et. Hányszor borult le asztalára s kérdezte önmagától:

— Miért lettem árva? Miért vagyok «Miskey» Károly? Miért voltak ismeretlenek — ők, ha rólam tudták, hogy Miskey Károly vagyok?
FOLYTATJUK.

A legbiztosabb tőkebefektetés

Kereskedők, iparosok, földbirtokosok, bérlők, háztulajdonosok, vállalkozók, tőkésék stb. bankunk útján kockázatmentesen a legelőnyösebben gyümölcsözteshetik magyar korona összegekben elfekvő készpénzüket.

A nálunk gyümölcsötetésre elhelyezett készpénztőkéket a legjobban megalapozott bank-s iparvállalati részvények ellenében heti kölcsönként folyósítjuk, a nyújtott hitel biztosítására szolgáló részvény mennyiség napi árfolyamértékének csupán harminc-harmincöt százaléki eszközleendő megterhelése és a hitelt felvők — kötelezően alapuló — teljes vagyoni szavatossága mellett.

Három négyzetes zálogjogi biztosítékra kihelyezett s hétről-hétre esedékes ily készpénztőkét után az elérhető jövedelem mindenkor:

évenként 8% kamat,
évenként 16% bankjuttalék,
évenként 24% folyószámlajuttalék
és rendszerint;

hetenként 2%, 3%, 4%, 5% és 6% között váltakozó folyósítási jutalék.

Összkezelési költségeink heti 1/6%.

A bankunk útján ilymódon kihelyezett készpénztőkéket kívánságra — minden előzetes felmondás nélkül — bármikor egészben és azonnal visszafizetjük.

RÓTH BANK

Budapest, Vilmos császár-út 45.

Alapítási év: 1906.

Pálinkafőző- és mosástűk vörösrézből. RÉZGÁLIC — RAFFIA — RÉZKÉNPOR

szab. Balaton-, Turul- és Vermorel-rendszerű szőlőpermetezők szénkénevezők, hűti és egykezes kénporezórépek a legelőnyösebb gyártáron beszerezhetők SZONTÁGH PÁL részárnyár (Cégtőlák Terényi Samu) Budapest, IX., Üllői-út 19. sz.

Hangszerek és gramfonok
engedélyes árban
HANGSZER-OTTHON
Fekete Mihály-nál
Budapest, József-körút 9. szám.

KERÉKPÁR ALKATRÉSZEKET

friss külső-belső gummitak, láncok, pedálok nagybani gyári árban Javitásokat, nikkelezés és zománcolásokat mernőnkünk feltűgyelete alatt készítnünk.
LÁNG J. és FIA
Budapest, József-körút 41. sz.

Árjegyzék ingyen.

Ekék, ekealkatrészek,

boronák, kapálóekék, fűkaszálok,

marokrakó és kéveköti aratógépek, löge rebiék, kézi-járgányosok, motoros- és gőzszéplőkészletek, szecsakavágók, répavágók, darálók, morzsolók s minden egyéb gazdasági gép és szerszám a

„HANGYA“ mezőgazdasági géposztályánál szerezhetők be legjutányosabban.

Szakorvosai rendelők vér- és nemibetegek részére. Ezüst salvarus-otlás
Rendelés egész nap.
VII. Rákosi-út 32. sz., I. em. 1. (Rákossal szemben.)

Hungária-dróffonatok

a legelőnyösebbek és legelőnyösebbek

Egyedüli gyártója:

Haideker Sándor

sodronyszövet-, fonat- és kerítésgyára
Budapest, VIII. ker., Üllői-út 48/27. szám.
Árjegyzék ingyen és bérmentve!
Rozadásodás ellen kétszer kátrányozott tükéssodrony kilója 400 korona.

BRILLIÁNSOKAT,
gyémántokat, rubinokat, smaragdokat drágábbban van Székely Emil 51 (Névteljes m.)

Ha ingatlant venni vagy eladni óhajt, forduljon bizalommal hozzám; minden előlég nélküli, szorosan megállapított jutalékért eléri a leggyorsabb lebonyolítást
KISS LAJOS, Budapest, IX., Lónyay-u. 19.

Vörösréz pálinkafőzőüstök és vörösréz mosástűk raktáron mindentelke kivételben Máthé András részárnyár, Ujpest, Károly-utca 11. Nyugattól B villamossal. Telefon: 140-06.

Ruházati szükségletét
legelőnyösebben a
„HANGYA“
vidéki szövetezetelben szerezheti be.
KAPHATÓ: Férfi- és női-ruhának való szövete, fehéreműre, ágyneműre való chiffon, vászon, zephr, kanavász. Szabókékek, kész fehéreműek és felsőruhák, úgyiszent mindenem rövid-, kézmű-, kontexió- és díszműárak.

MRAVÓ JÓZSEF
puskaműves és fegyverkereskedő
Budapest, VII., Károly-körút 9. sz.
Elvállal: mindentelke fegyver javítását, átalakítását és felújítását. — Elad: elsősorú gyártmányú golyós, sörétes, ismétlő és automata vadász-fegyvereket. — Legjobb minőségű mindendemű golyós, sörétes töltények, löszerek.

PÁLINKAFŐZŐÜSTÖKET,
központi szeleztűréket, mosástűket, valamint tejjáztató eszközöket készítek és raktáron tart
Szemeyeli Lajos
Fémműves, ószozó és gépműhelye Budapest, IX., Remete-utca 34. szám.

Dr. Héray Andor

«Orsz. Földbirtokrendező Biróság» által engedélyezett ingatlanforgalmi és üzletértékesítő irodája
Budapest, IX., Rákosi-utca 11., földszint I.
Törv. bej. cég. (Cégtvezető: Daniel Nándor.)

SZÖVETKEZETEK FIGYELMÉBE!
Elsősorú színbőről készült férfi-, női-, gyermekcipők, box-, savro- és száros-bőrből a legjutányosabb napi áron szerezhetők be a
„HANGYA“ CIPŐOSZTÁLYÁNÁL.
MUNKÁSCIPŐK NAGY VÁLASZTÉKBAN.